

Hoger - Lager

Er was ooit een TV - spelletje waarin je moest aangeven dat een blokje een hogere of lagere plaats moest krijgen. Je moest dat dan aangeven door te zeggen: 'hoger' of 'lager'. En op je beeldscherm zag je dan het bewuste blokje inderdaad omhoog of omlaag gaan. Tienduizenden kijkers vergaapten zich aan het bewuste spelletje, terwijl het eigenlijk niets voorstelde. Het was zo gezegd een 'niemendalletje' in de serie 'het volk wil brood en spelen'.

Waarom ik aan dat spelletje terugdenk? Het is een beetje moeilijk uit te leggen, maar ik denk er vaak aan als ik op radio of tv of in krant of tijdschrift de woorden "hoogopgeleiden" en "laagopgeleiden" tegenkom. En dan worden de 'hoogopgeleiden' voorgesteld als enorme slimmeriken, die een leuke baan hebben, een goed inkomen vangen, minder vaak ziek zijn, de 'overeindhouders' van de maatschappij zijn, het 'crème de la crème' ervan vormen, zonder wie we niet kunnen bestaan. Daarmee worden dan niet de mensen met een 'gezond boerenverstand' bedoeld, maar zij die een wetenschappelijke studie hebben gevolgd of een opleiding die daaraan 'geparenteerd' is.

En dat snap ik niet. Ik heb een diploma 'Hogere Burgerschool'. Ik heb op die school niet alleen in klassen op de begane grond mijn kennis opgedaan, maar ook in hoger gelegen lokalen in een gebouw op de Singelstraat, vroeger 'Het Weeshuis' geheten en nu bewoond door 'Het Historisch Museum De Bevelanden'. Voordat ik daar terecht kwam heb ik twee jaar de lessen van het 'Sint WC' gevolgd in het voormalige 'Zeeuws Technisch Instituut' aan nu de Lijnbaan en de laatste klassen in de voormalige 'Gaarkeuken' aan het Ravelijn de Groene Jager, waar in de laatste oorlogsmaanden de Goese bevolking, zowel van hogere als lagere opleiding, haar dagelijkse pannetje soep, stampot en griesmeelpap kon ophalen, omdat er te weinig kolen waren om het eigen fornuis of de ketels van de gasfabriek aan de Westhavendijk op te stoken om gas te produceren. Toen dat weer mogelijk was, werd de gaarkeuken omgedoopt tot gebouw voor de 'Gezondheidsdienst voor Dieren' en daarna kregen de vierde en vijfde klassers van het 'Sint WC' daar de gelegenheid om hun Hogere Burgerschoolopleiding af te maken en het felbegeerde HBS - diploma te halen. Menig rooms katholiek studiehoofd van boven de Westerschelde heeft daar de basis gelegd voor haar of zijn maatschappelijke carrière. Niet in tip top ingerichte klaslokalen met allerlei technische snufjes, maar in een scheikundelokaal, waar ook Duitse of godsdienstles werd gegeven. Een tekenlokaal waarin je ook Franse les kreeg van de 'Franse kip' en die ook diende als lokaliteit waarin pater directeur vlak voor de kerstvakantie alle leerlingen een 'Zalig Pasen' toe wenste. Had je dat felbegeerde papier eenmaal behaald dan lag de 'maatschappelijke weg' helemaal voor je open, want je was immers 'hoog opgeleid'.

Jarenlang leefden wij in die waan, tot we in deze tijd ontdekten dat we niet tot die categorie onderdanen van de heer W.A. van Buren horen, maar tot de 'laag opgeleiden', want we hebben geen universitair onderwijs genoten. Wij horen helaas met ingang van heden, op onze 'ouwe dag' zo gezegd tot de groep mensen die door hun opleiding geacht worden snel ziek te zijn, minder snel aan het werk te komen en als dat al lukt dan vaak in 'mindere banen' en we maken dan ook geen deel uit van 'crème de la crème' van de onderdanen van die al eerder genoemde mijnheer W.A. van Buren.

Ik zou er bijna een minderwaardigheidscomplex van krijgen, maar gelukkig zijn er nog weldenkende mensen in ons land onder de zeespiegel, die dat 'hoger' en 'lager opgeleid' beschamende termen vinden. Deze 'hoger opgeleide' mijnheer is van mening dat het uitdrukking geeft aan een verschil in waardering als mens en lid van de samenleving. Iemand bestempelen als lager opgeleid, betekent, volgens hem, vaak ook hem of haar wegzetten als van lager gewicht dan de hoogopgeleide. Niet alleen omdat zij vaak belangrijke beroepen uitoefenen, die van wezenlijk belang zijn voor het functioneren van de maatschappij, maar het is vooral ook psychologisch vernederend, pijnlijk en respectloos'. En laten we eerlijk zijn, die mijnheer de hoger opgeleide heeft toch volkomen gelijk?! Wat zouden we zijn zonder de metselaar, automonteur, afvalinzamelaar (vroeger vuulnisman geheten), verpleegster of interieurverzorgster (voorheen poetsvrouw of werkster)? Laten we stoppen met die benamingen, want ieder mens heeft zijn persoonlijke deugden en kwaliteiten, zonder welke onze samenleving een slecht functionerend geheel zou vormen. En laten we niet vergeten dat veel van die "laag" opgeleiden vaak heel praktisch zijn ingesteld, waardoor de maatschappij draait zoals hij draait!

Hoger of lager? Laten we ermee stoppen en gewoon ons 'boerenfatsoen' gebruiken tegenover elkaar en elkaar respecteren om wat we zijn.

